

El 23 de novembre del 2004, avui fa 15 anys, hi va haver a Lleida un dels crims més execrables de les últimes dècades a Ponent. Gilberto Antonio Chamba, un assassí en sèrie, va violar i va assassinar Isabel Bascuñana, una jove universitària. Increïblement, havia estat regularitzat a Espanya malgrat haver matat vuit dones a l'Equador.

SUCCESSOS UN CRIM QUE VA COMMOCIONAR LLEIDA

Els Mossos asseguren que si Chamba surt al carrer tornarà a violar i assassinar

Aquest assassí en sèrie va matar fa 15 anys l'estudiant Isabel Bascuñana a Cappont

A. GUERRERO

LLEIDA | Avui es compleixen quinze anys d'un dels crims més atroços que s'han produït a Lleida. Isabel Bascuñana, una jove de 21 anys que estudiava dret al campus de Cappont de la Universitat de Lleida, va ser assassinada per Gilberto Antonio Chamba Jaramillo, llavors de 41 anys, vigilant del pàrquing de l'Illa de l'Oci. L'autor, que també va violar la víctima, era un assassí en sèrie que havia matat vuit dones més a l'Equador entre el 1988 i el 1993, crims pels quals només va complir vuit anys de presó. Increïblement, havia estat legalitzat per la subdelegació del Govern de Lleida l'any 2001, i va desaparèixer per error aquest horrorós historial delictiu. Conegut com el Monstre de Machala al país sud-americà, va ser condemnat a 45 anys de presó per haver matat i violat Isabel i intentar fer el mateix amb una prostituta. Empresonat a Quatre Camins, podria sortir al carrer a finals del 2029 perquè es va decretar que hauria de complir 25 anys de presó efectiva. Tanmateix, els Mossos auguren que no estarà rehabilitat i que, si surt lliure, tornarà a violar i a matar. "No és que ho cregui jo. És una certesa perquè ja s'ha demostrat. Ho va fer al seu país i, quan va estar aquí a Lleida, ho va repetir amb Isabel i ho va intentar amb una altra jove i una prostituta." Així ho explica Sergi Mesalles, subinspector dels Mossos i actual cap de la Unitat Territorial d'Investigació de Ponent. Mesalles va ser al capdavant d'una investigació que va permetre arrestar l'autor una setmana després del crim quan estava preparant la seua fuga i malgrat la dificultat del cas.

L'última vegada que es va veure amb vida Isabel va ser a les 22.30 hores després de demanar un entrepà a l'Illa de l'Oci. Hores més tard, la seua família va iniciar la recerca. Els familiars van trobar el seu cotxe aparcant al carrer Ignasi Bastús, a la Bordeta. Van trucar als Mossos, que van descobrir el cadàver al maleter del turisme. Estava tapat per unes bosses d'escombraries que van ser claus per a la resolució del crim. La jove havia mort escanyada amb un drap que encara tenia al coll. Els Mossos d'Esquadra van obrir diverses línies d'investigació.

LES CLAUS

45

ANYS DE PRESÓ

És la condemna que se li va imposar per l'assassinat i violació d'Isa i per intentar-ho amb una prostituta.

25

ANYS DE PRESÓ EFECTIVA

Complirà, tanmateix, 25 anys de presó efectiva, per la qual cosa podria sortir al carrer a finals del 2029.

LEONARD DELSAMIS

Sense antecedents tot i els seus 8 assassinats. Increïblement, va ser regularitzat a Lleida malgrat l'horrorós historial a l'Equador.

23-11-2004: desaparició

■ L'últim cop que es va veure amb vida Isabel va ser cap a les 22.30 del dimarts 23 de novembre del 2004 a l'Illa de l'Oci de Cappont. Va dir per telèfon a la seua mare que anava a comprar-se un entrepà per sopar.

24-11-2004: troben el cadàver

■ La família inicia la recerca i denuncia la desaparició als Mossos d'Esquadra. Familiars troben el seu cotxe, un Nissan Sunny, al carrer Ignasi Bastús de la Bordeta, i alerten la policia. Troben el cos sense vida d'Isa al maleter.

1-12-2004: detenció de Chamba

■ Els Mossos arresten Gilberto Antonio Chamba Jaramillo, llavors de 41 anys, com a presumpte autor de l'assassinat. Era el vigilant del pàrquing de l'Illa de l'Oci i les seues empremtes eren a les bosses d'escombraries amb què estava tapat el cadàver. El dia 25 va ser interrogat.

8-12-2004: Monstre de Machala

■ La policia confirma que és un assassí en sèrie i havia complert 8 anys de presó a l'Equador per la mort de 8 dones. Increïblement, va ser regularitzat sense que li constessin antecedents a l'expedient malgrat el seu horrorós historial.

LA VÍCTIMA

ISABEL BASCUÑANA ROYO

Edat: 21 anys

■ Isabel Bascuñana Royo tenia vint-i-un anys quan va ser brutalment assassinada. Tenia parella i era veïna d'Alpicat. Estudiava Dret al campus de Cappont de la Universitat de Lleida. Cursava assignatures de segon i tercer curs en el torn de tarda. Anteriorment, havia estudiat als col·legis Santa Anna i Claver. Els seus familiars i amics la descrivien com a extravertida, responsable i llesta.

SUCCESSOS UN CRIM QUE VA COMMOCIONAR LLEIDA

«Hi havia dos línies: podia haver estat una persona molt propera a la víctima, com la família, els amics o l'entorn universitari, per la qual cosa seria un crim emocional, o bé podia tractar-se d'una víctima casual», afirma Mesalles. La primera línia va perdre pes a mesura que la investigació avançava. Paral·lelament, la policia científica va analitzar minuciosament les bosses d'escombraries, alhora que determinava que eren les que s'utilitzaven a l'Illa de l'Oci. Hi havia empremtes. Els policies van interrogar desenes de persones, entre elles Chamba. Va ser el dia 25. Va negar haver vist la noia i haver tocat les bosses. També el van citar perquè declarés a comissaria el dia 29, on li van agafar les empremtes. «Recordo un moment que un dels companys em va dir que tenien Chamba i que li havia causat una sensació estranya al preguntar-li coses del passat», recorda el subinspector, que afegeix que «va dir que havia estat a la presó i que hi va estar per mort però no va respondre res més. Ni a la nostra base de dades ni a les de la resta de forces de seguretat hi constava cap antecedent, però vam començar a sospitar d'ell». Paral·lelament, els policies científics van aconseguir aïllar empremtes i van trobar punts de coincidència amb les del

VA PLANIFICAR LA FUGA

Va planificar la fuga d'Espanya després que declarés a comissaria i li agafessin les empremtes

vigilant del pàrquing. A més, Chamba s'havia contradit. El dia 30 van anar a controlar-lo al pàrquing però no va aparèixer. Finalment, el dia 1 van rebre la confirmació que les empremtes a la bossa eren seues. Tenien l'assassí, que va ser arrestat immediatament. La investigació no havia finalitzat. L'anàlisi del seu mòbil va permetre determinar que ho tenia tot preparat per fugir d'Espanya. De fet, un còlic va impedir que se n'anés hores abans de ser arrestat. «La fortuna va jugar al nostre favor», diu Mesalles. Un confident també va explicar als Mossos d'Esquadra que la companyia sentimental de Chamba li havia confessat que el va conèixer en una presó perquè havia matat dones. Uns dies després es va confirmar que era un assassí en sèrie. Els experts el van descriure com «un psicòpata que fa servir la violència gratuïta de forma persistent juntament amb una profunda desviació sexual consistent en la necessitat d'unir el sexe forçat amb la mort». El Monstre havia caigut però el dolor que va causar encara està intacte.

«No constaven antecedents malgrat els seus crims»

Sergi Mesalles

CAP DE DE LA UNITAT TERRITORIAL D'INVESTIGACIÓ DE PONENT

A. GUERRERO

Recorda com va ser la detenció de Chamba?

Era l'1 de desembre. L'estàvem controlant al pàrquing i vam rebre l'autorització d'arrestar-lo. Vam anar cap a ell i li vaig dir que estava detingut. Es va mostrar completament tranquil. Dies abans havia declarat a les dependències policials. En aquell moment ja era el principal sospitós?

Va ser un cas complex. Vam

arribar a entrevistar-nos amb unes cent cinquanta persones i a prendre declaració i agafar les empremtes a unes vuitanta, entre les quals tots els empleats del complex de l'Illa de l'Oci. El que va causar més consternació en aquest cas va ser que un assassí en sèrie d'aquest calibre hagués pogut regularitzar la seua situació a la subdelegació del govern a Lleida malgrat el seu horrorós historial delictiu al seu país. Com és possible que no li

constessin els seus vuit assassinats anteriors?

Ni nosaltres ni la resta de cossos de seguretat no tenien constància dels seus antecedents. Tenia el certificat de penals net tot i haver estat condemnat i complert vuit anys de presó a l'Equador.

Abans d'assassinar Isabel ja ho havia intentat dos cops a Lleida. Una de les quals només 24 hores abans amb una altra jove. Va venir a comissaria i ens va

explicar el que li havia passat. Anava sola, va aparcar el cotxe i va parlar amb Chamba. Al tornar, el vigilant havia manipulat el cotxe i tancat la porta de sortida. Per fortuna va tornar acompanyada d'un noi. Tenim clar que hauria fet el mateix que va fer amb Isabel. Era el seu *modus operandi*. I va tenir un episodi amb una prostituta pel qual va ser condemnat. Va explicar que, quan Chamba es va despullar, portava un cordó lligat a la cintura. Era per ofegar-la. Creu que ho tornaria a fer si sortís de la presó?

No és que ho cregui jo, és que s'ha demostrat. Ho va fer al seu país almenys fins a vuit vegades i ho va tornar a fer aquí, on ho va consumir amb Isabel i ho va intentar amb dos víctimes més. És un depredador sexual.

Va ser un cas complex?

Sí, i a més tenia elements que instaven a resoldre'l com més aviat millor, especialment per la víctima. Una jove normal, universitària i sense problemes. Va generar una gran alarma social. Recordo aquells dies amb un excés d'hores i amb un compromís brutal per part de tots els agents. L'èxit de la investigació va ser fruit de tot això.

I a nivell personal?

Va ser agredolç perquè, d'una banda, vam poder resoldre el cas i vam eliminar un problema de la societat, però, per una altra, et quedaves amb el dolor de la família, que és una condemna molt pitjor que la que va imposar la sentència a Chamba.

LA FAMÍLIA, INDIGNADA PERQUÈ L'HAGUESSIN REGULARITZAT EL 2001 MALGRAT ELS SEUS 8 CRIMS A L'EQUADOR

La bossa amb les empremtes que encara guarden els Mossos.

Empremtes de l'assassí a les bosses

Les empremtes dactilars que van trobar a les bosses d'escombraries que cobrien el cos de la víctima van ser claus per arribar fins a l'assassí i poder detenir-lo. Els agents de la policia científica dels Mossos van poder determinar en menys d'una setma-

na que pertanyien a Chamba. Eren bosses que s'utilitzava a l'Illa de l'Oci i que Chamba va assegurar que no havia tocat. Les empremtes no eren a les vores sinó al centre, la qual cosa, per als Mossos, era un clar indicatiu que les va utilitzar per tapar el cadàver.

“Ningú del govern d'Espanya se'ns ha disculpat en quinze anys”

Vicenç Bascuñana, germà d'Isabel, opina el mateix que els Mossos sobre Chamba. «És un llop amb pell de corder. Fred, calculador i despietat.» Recorda com els va acompanyar al seu germà i a ell amb summa tranquil·litat al pàrquing quan encara buscaven Isabel hores després del crim. El Monstre de Machala ja ha complert un terç de la condemna i podria començar a disfrutar de permisos d'aquí a pocs anys. Vicenç afirma que «no estarà reinserit. Se li va imposar que no podria atansar-se a menys de 100 quilòmetres de Lleida un cop compleixi la condemna. De què servirà? Pot matar en qualsevol altre lloc, va assassinar Isabel per atzar. Nosaltres en demanem l'expulsió del país». Respecte a la fatal i inexplicable regularització de Chamba a

Vicenç Bascuñana.

Espanya malgrat el seu horrible expedient, Vicenç explica que «hi va haver negligències i errors. En aquests 15 anys, ningú del Govern d'Espanya ens ha demanat disculpes i no hi va haver dimissions». Afegeix que «hauria de ser una reivindicació de la societat per la indignació general».